Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Služba za kulturno dediščino
Območna enota Nova Gorica

Številka: 35106-0866-16/2024
Datum: 10.01.2025

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS), Območna enota Nova Gorica, Delpinova 16, 5000 Nova Gorica, izdaja na podlagi 1. točke drugega odstavka 84. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljevanju: ZVKD-1), na zahtevo Občine Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana, v zadevi izdaje kulturnovarstvenega soglasja naslednje

KULTURNOVARSTVENO SOGLASJE

1.Investitorki Občini Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana (v nadaljevanju: investitorka) se izdaja kulturnovarstveno soglasje za statično sanacijo in prenovo objekta Tomaj 39 ter statično sanacijo podpornega zidu, parcelna št. *140 in 1144/2 k.o. Tomaj, ki predstavlja poseg v spomenik Tomaj-Dom Srečka Kosovela,(EID 1-07365) in v registrirano nepremično dediščino Tomaj – Vas, (EID 1-16007) po projektni dokumentaciji: opis posega, Projekt prenove objekta IDZ: a202 arhitekti, projektiranje, d.o.o., Rimska cesta 12, 1000 Ljubljana, številka projekta: 2024_23, december 2024, Situacija podpornega zidu, izdelal Krasinvest, inženiring, projektiranje in geodetske storitve d.o.o. Sežana, Partizanska cesta 30, 6210 Sežana.

Poseg se dovoli v obsegu in na način, kot je določen v navedeni projektni dokumentaciji.

2.ZVKDS OE Nova Gorica bo v skladu z določili 21. točke 84. člena ZVKD-1 izvajal strokovni nadzor nad posegom v nepremično dediščino, zato je potrebno **začetek del vsaj 7 dni pred pričetkom pisno sporočiti** na pristojno OE Nova Gorica (tajnistvo.ng@zvkds.si). ZVKDS mora predhodno potrditi vzorec obarvanja okvirja vrat.

3. V primeru, da se med gradbenim posegom najde arheološka ostalina, morata investitorka in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/. V primeru najdbe arheološke ostaline mora investitorka pred pridobitvijo kulturnovarstvenega soglasja za predmetni poseg v skladu z 31. členom ZVKD-1 pridobiti tudi posebno kulturnovarstveno soglasje Ministrstva za kulturo.

4. Kulturnovarstveno soglasje preneha veljati po poteku dveh let od njegove pravnomočnosti.

5. Stroški organu v tem postopku niso nastali; investitor sam krije svoje stroške postopka.

Obrazložitev:

Prvi odstavek 28. člena ZVKD-1 določa, da je kulturnovarstveno soglasje treba pridobiti za poseg v spomenik, za poseg v vplivno območje spomenika, če to obveznost določa akt o razglasitvi, in za poseg v registrirano nepremično dediščino, če to določa prostorski akt. Po 29. členu ZVKD-1 je treba pred izdajo kulturnovarstvenega soglasja pridobiti kulturnovarstvene pogoje ZVKDS.

ZVKDS, Območna enota Nova Gorica, je dne 16.12.2024, z dopolnitvami 24.12.2024, 30.12.2024 in 09.01.2025 prejel zahtevo investitorke za pridobitev kulturnovarstvenih pogojev za statično sanacijo in prenovo objekta Tomaj 39 ter statično sanacijo podpornega zidu, parcelna št. *140 k.o. Tomaj, ki predstavlja poseg v spomenik Tomaj-Dom Srečka Kosovela,(EID 1-07365) in v registrirano nepremično dediščino Tomaj – Vas, (EID 1-16007). Investitorka je zahtevi priložila projektno dokumentacijo, navedeno v 1. točki izreka.

Pri preizkusu vložene zahteve je bilo ugotovljeno, da je ta popolna.

Kulturnovarstveni pogoji za poseg v spomenik se določijo v skladu z določbami odloka o razglasitvi kulturnega spomenika. V skladu s to določbo velja za spomenik Tomaj-Dom Srečka Kosovela,(EID 1-07365) varstveni režim, določen v Odloku o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Sežana, Uradne objave (Primorske novice), št. 13/92-68, Ur.l. RS, št. 68/95-3115, 4/96 (popravek), 26/2014-1079, 53/2018-2748).

Navedeni akt v 16. členu določa naslednji varstveni režim:
- varovanje historične oblike stavb, kritine, tlorisne zasnove in arhitekturnih detajlov,
- prepoved nadzidav in prezidav, razen takih, ki imajo namen rekonstruirati, sanirati ali ustrezno funkcionalno adaptirati spomenik, izdelavo podrobnega sanacijskega načrta in prezentacijskega načrta, ki ga med delom spremlja in potrdi pristojni Zavod.

Kulturnovarstveni pogoji za poseg v registrirano nepremično dediščino se določijo v skladu z določbami občinskega prostorskega načrta. V skladu s to določbo velja za registrirano nepremično dediščino Tomaj – Vas, (EID 1-16007) varstveni režim določen v 41. in 92. členu Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Sežana (Ur.l. RS, št. 20, 14. 3. 2016, št. 52/2018, 81/2019; v nadaljevanju: OPN).

41. člen OPN določa splošne usmeritve za urbanistično oblikovanje naselij:
(8) Zaradi varovanja kakovostnih značilnosti naselij, zlasti tistih, ki so del naselbinske dediščine, bomo upoštevali in ohranjali naselbinski videz naselij kot celote. Odstopanje je možno le v primeru, da pomeni novo oblikovno in prostorsko kakovost in je ta sprejemljiva tudi z vidika varstva kulturne dediščine.
92. člen OPN določa posege v registrirano naselbinsko dediščino:
(10) Pri posegih v registrirano naselbinsko dediščino se ohranjajo za posamezno dediščino ugotovljene varovane vrednote kot so:
– naselbinska zasnova (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov),
– odnosi med posameznimi stavbami ter odnos med stavbami in odprtim prostorom (lega, gostota objektov, razmerje med pozidanim in nepozidanim prostorom, gradbene linije, značilne funkcionalne celote),
– prostorsko pomembnejše naravne prvine znotraj naselja (drevesa, vodotoki itd.),
– prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti itd.),
– naravne in druge meje rasti ter robovi naselja,
– podoba naselja v prostoru (stavbne mase, gabariti, oblike strešin, kritina),

- odnosi med naseljem in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega),
– stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, javna oprema, ulične fasade itd.),
– zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.
(17) Med gradnjo je treba objekte in območja kulturne dediščine varovati pred poškodovanjem ali uničenjem.

ZVKDS je na podlagi navedene zahteve investitorke ugotovil, da je poseg skladen z varstvenim režimom. Dom Srečka Kosovela je urejen v muzej, ki ga obišče veliko šolskih skupin slovenskih šol. Objekt je statično nestabilen. Povečan promet povzroča vibracije na kamniti zid in tudi na objekt. Vibracije povzročajo razpoke in premike kamnitega zidu, posledično tudi posedanje in razpoke kulturnega spomenika. Domačija Srečka Kosovela je izjemen kulturni prostor ne samo za občino Sežana, pač pa za celotno Primorsko in slovenski narod. Ukrepi za celovito sanacijo so usmerjanje v ohranitev in nadaljnje izvajanje kulturnih prireditev in predstavitve spomenika javnosti. Ker je poseg investitorke sprejemljiv in kulturnovarstveni pogoji niso potrebni, je ZVKDS v skladu z desetim odstavkom 29. člena ZVKD-1 njeno zahtevo za izdajo kulturnovarstvenih pogojev štel kot zahtevo za izdajo kulturnovarstvenega soglasja, ter na njeni podlagi izdal v izreku navedeno kulturnovarstveno soglasje. S tem kulturnovarstvenim soglasjem se poseg investitorke dovoli v obsegu in na način, kot je določen v priloženi projektni dokumentaciji.

Če se na območju ali predmetu posega najde arheološka ostalina, morata investitorka in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1).

V skladu z drugim odstavkom 30.a člena ZVKD-1 kulturnovarstveno soglasje preneha veljati po poteku dveh let od njegove pravnomočnosti, razen če se poseg, zaradi katerega je bilo soglasje izdano, začne izvajati v tem roku.

Stroški postopka:

Prvi odstavek 113. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb) določa, da gredo stroški, ki nastanejo organu ali stranki med postopkom ali zaradi postopka, v breme tistega, na katerega zahtevo se je postopek začel. Ker se ta odločba izdaja na zahtevo investitorke, je ZVKDS odločil, da investitorka sama krije svoje stroške postopka, stroški organa pa bremenijo ZVKDS.

Ta odločba je takse prosta (22. točka 28. člena Zakona o upravnih taksah, Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J, 32/16, 30/18 – ZKZaš in 189/20 – ZFRO; v nadaljevanju: ZUT).

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo je v 15 dneh od dneva vročitve dovoljena pritožba, o kateri bo odločalo Ministrstvo za kulturo. Pritožba se pošlje po pošti ali se vloži neposredno ali ustno na zapisnik na Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica, Delpinova 16, 5000 Nova Gorica. Šteje se, da je pritožba vložena pravočasno, če je bila na naslov ZVKDS

poslana zadnji dan roka s priporočeno poštno pošiljko. Pritožba je takse prosta (22. točka 28. člena ZUT).

Postopek vodili:
Ernesta Drole, prof. zgod.in soc.
Eda Belingar, univ. dipl. etn. in prof. soc.
Žiga Žgur, mag. inž. arh.

Odločil/a:
Ernesta Drole, prof. zgod.in soc.

Vročiti:

- Investitorju: Občina Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana – osebno